

ODGOVORI NA UPITE U VEZI S IZVJEŠĆIVANJEM O OPTEREĆENOJ IMOVINI U SKLADU S PROVEDBENOM UREDBOM KOMISIJE (EU) br. 2021/451

Relevantni propisi:

- Uredba EU br. 575/2013 (EU) Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/451 od 17. prosinca 2020. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda za primjenu Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu nadzornog izvješćivanja institucija i stavljanju izvan snage Provedbene uredbe (EU) br. 680/2014 (Tekst značajan za EGP)

Uvodno se napominje da se uredbe Europske unije izravno primjenjuju u državama članicama te da Hrvatska narodna banka nema ovlasti za tumačenje njihovih odredbi. Ako u određenim slučajevima kreditna institucija smatra da tekst Uredbe (EU) br. 575/2013 nije jasan, upućuje se na internetske stranice Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo, gdje je moguće postaviti pitanja povezana s Uredbom (EU) br. 575/2013, Direktivom 2013/36/EU te regulatornim i provedbenim tehničkim standardima te smjernicama Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo. Navedeni su odgovori mišljenje Hrvatske narodne banke o ispravnom načinu razumijevanja odredbi Uredbe (EU) br. 575/2013, Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2021/451.

Područje:	Članak 430. – Uredba (EU) br. 575/2013
Tema:	Tretman obvezne pričuve
Broj pitanja:	2042
Datum objave odgovora:	25. siječnja 2021., ažurirano (ažurirano 18.1.2023.)
Pitanje:	Smatra li se obvezna pričuva u svrhu izvješćivanja o opterećenoj imovini opterećenom imovinom, s obzirom na to da se ne može povući bez prethodnog odobrenja?
Odgovor:	Prema odredbama Provedbene uredbe (EU) br. 2021/451, Prilozima XVI i XVII o izvješćivanju o opterećenosti imovini (dalje u tekstu: Uredba) kreditna bi institucija trebala obuhvatiti sve oblike opterećene imovine uključujući potencijalno opterećenje. Točka 11. Priloga XVII. Uredbe daje definiciju opterećenja po kojoj se imovina smatra opterećenom ako je dana u zalog ili ako je predmet bilo kakvog aranžmana radi osiguranja, osiguranja kolateralom ili kreditnog poboljšanja bilo koje transakcije iz koje se ta imovina ne može slobodno povući. Važno je napomenuti da se ova definicija ne zasniva na izričitoj pravnoj definiciji, već na ekonomskim načelima jer se pravni okviri u tom

	<p>smislu mogu razlikovati od zemlje do zemlje, te je važno da je riječ o imovini čije je povlačenje ograničeno, odnosno imovini čije se povlačenje ili zamjena drugom imovinom moraju prethodno odobriti.</p> <p>Što se tiče tretmana obvezne pričuve u izvještajnim obrascima za opterećenost imovine iz Priloga XVI Uredbe, upućujemo vas na odgovor koji je objavilo Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA)</p> <p>Q&A 2020_5475 Definition of encumbered assets European Banking Authority (europa.eu).</p> <p>U skladu s navedenim odgovorom, izdvojeni dio obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke u obrascu F 32.01 – Imovina institucije koja izvješćuje, iskazuje se kao opterećena imovina jer se ta sredstva ne mogu povući bez prethodnog odobrenja središnje banke, dok se sredstva koja služe za održavanje obvezne pričuve iskazuju kao neopterećena imovina budući da za njihovo povlačenje nije potrebno prethodno odobrenje središnje banke. Dakle, u iznos opterećene imovine potrebno je uključiti iznos izdvojenog dijela obvezne pričuve, dok se u neopterećenu imovinu uključuje:</p> <p>a) iznos sredstava sa stanjem na izvještajni datum koji izvještajnoj instituciji služi za održavanje obvezne pričuve (iznos stanja na računima ili iznos vrijednosnih papira koji će biti uključen u obračun održavanja obvezne pričuve)</p> <p>b) iznos koji je izvještajna institucija u skladu s Odlukom o obveznoj pričuvi dužna održavati u razdoblju održavanja u kojemu se nalazi izvještajni datum ("mjesečni prosjek").</p> <p>S ciljem osiguravanja točnosti zaprimljenih izvještaja, u nastavku navodimo primjer iskazivanja obvezne pričuve u FINREP-u u obrascu Bilanca: imovina (F 01.01) i obrascima za izvješćivanje o opterećenju imovine (F 32.01, F 32.04, F 33.00 i F 36.01).</p> <p>U primjeru pretpostavljamo da izvještajna institucija na određeni izvještajni datum u svojim poslovnim knjigama ima 1.000 kuna povezanih s obveznom pričuvom. Iznos se sastoji od sljedećih elemenata:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 560 kuna odnosi se na izdvojenu obveznu pričuvu – 240 kuna odnosi se na iznos na računu za namiru, koji se upotrebljava za održavanje kuskoga dijela obvezne pričuve – 150 kuna odnosi se na iznos na računu za namiru, koji se upotrebljava za održavanje deviznoga dijela obvezne pričuve (75% obračunatoga deviznog dijela uključuje se u obračunati kuskni dio obvezne pričuve i izvršava u kunama) – 20 kuna (protuvrijednost iznosa u eurima) odnosi se na obveznice Savezne Republike Njemačke koje institucija drži do dospijeca, radi održavanja deviznog dijela obvezne pričuve – 26 kuna (protuvrijednost iznosa u eurima) odnosi se na depozit po viđenju kod strane banke s odgovarajućim rejtingom, radi održavanja deviznog dijela obvezne pričuve i
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – 4 kune (protuvrijednost iznosa u eurima) odnosi se na iznos na deviznom računu kod HNB-a. <p>U obrascu Bilanca: imovina (F 01.01) navedeni iznosi iskazuju se na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 560 kuna izdvojene obvezne pričuve iskazuje se na poziciji kredita i predujmova u portfelju Financijska imovina po amortiziranom trošku (pozicija 01830010) – 394 kune (240 + 150 + 4) koje izvještajna institucija drži na računu za namiru kod HNB-a iskazuje se na poziciji novčanih sredstava i obveza u središnjim bankama (pozicija 00300010) – 20 kuna stranih obveznica iskazuje se na poziciji dužničkih vrijednosnih papira u portfelju Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (pozicija 01430010) i – 26 kuna depozita u stranim bankama iskazuje se na poziciji ostalih depozita po viđenju (pozicija 00400010). <p>Kako proizlazi iz uvodnih pretpostavki primjera, sa stanjem na izvještajni datum sredstva koja služe za održavanje obvezne pričuve iznose 440 kuna. U primjeru dio obvezne pričuve koji kreditna institucija u skladu s Odlukom o obveznoj pričuvi mora održavati u razdoblju održavanja iznosi 480 kuna. U skladu s načelom iz odgovora, opterećena imovina iznosi 560 kuna, koliko iznosi izdvojena obvezna pričuva, dok se iznos od 440 kuna koji služi za održavanje smatra neopterećenom imovinom.</p> <p>Analogno prikazu obvezne pričuve u bilanci, spomenuti iznos od 1.000 kuna potrebno je u obrascu IMOVINA INSTITUCIJE KOJA IZVJEŠĆUJE (F 32.01) iskazati kao opterećenu/neopterećenu imovinu. Taj se iznos raščlanjuje na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 560 kuna izdvojenog dijela obvezne pričuve iskazuje se na poziciji kredita i predujmova osim okvirnih kredita (pozicija 0100010) – 20 kuna stranih obveznica iskazuje se na poziciji dužničkih vrijednosnih papira izdanih od općih država (pozicije 0040060 i 0070060) – 420 kuna iznosa na računu kod HNB-a i kod strane banke iskazuje se na poziciji okvirnih kredita (pozicija 0020060). <p>Kao izvor opterećenja, izdvojeni dio obvezne pričuve u iznosu od 560 kuna iskazuje se u obrascu IZVORI OPTEREĆENJA (F 32.04) na poziciji ostalih izvora opterećenja (pozicije 0160030 i 0120030). U istom obrascu usklađene obveze (stupac 010) za obveznu pričuvenu iznose 0 kuna.</p> <p>Ako institucija ne ispunjava oba kriterija iz članka 19.stavka 3. Provedbene uredbe, izdvojenu obveznu pričuvenu potrebno je iskazati i u obrascu PODACI O DOSPIJEĆU (F 33.00), i to na poziciji opterećene imovine bez</p>
--	---

	<p>ugovorenog dospijeća (pozicija 0010010), te u obrascu NAPREDNI PODACI, DIO I. (F 36.01), gdje se kao obvezna pričuva iskazuje u recima ostalih izvora opterećenja (redak 170) i ukupno opterećene imovine (redak 190), dok se kao vrsta kolaterala – klasifikacija prema vrsti imovine, iskazuje u stupcima 110 i 180.</p> <p>Ulaskom u RH u Jedinštveni nadzorni mehanizam, od 1. siječnja 2023. ukinuta je Odluka o obveznoj pričuvi, stoga dio odgovora (nakon upućivanja na relevantan odgovor EBA-e) više nije aktualan. Od 1. siječnja 2023. Uredba (EU) 2021/378 Europske središnje banke od 22. siječnja 2021. o primjeni odredbi o minimalnim pričuvama (preinaka) (ESB/2021/1) izravno se primjenjuje u RH, te se iznos minimalnih rezervi koje se za potrebe izvješćivanja o opterećenoj imovini smatraju opterećenim odnosno neopterećenim računaju u skladu s uputom koju je Europska središnja banka dala za potrebe izračuna LCR. Odnosno samo dio minimalnih rezervi koji se može uključiti u likvidnu imovinu za potrebe izračuna LCR smatrat će se neopterećenom imovinom za potrebe izvješćivanja o opterećenoj imovini.</p>
--	--

Područje:	Članak 430. – Uredba (EU) 575/2013
Tema:	Tretman plasiranih sredstava klijentima iz programa HBOR-a
Broj pitanja:	2043
Datum objave odgovora:	25.01.2021. ažurirano
Pitanje:	<p>Smatraju li se sredstva plasirana klijentima iz programa HBOR-a kao opterećena imovina? Kod takvih je poslova kreditna institucija vjerovnik s fiksnom maržom i preuzima kreditni rizik te je to njezin aktivni posao i odgovorna je za naplatu od klijenta. Međutim, kreditna je institucija davatelju izvora tih sredstava, HBOR-u, za potrebe osiguranja njegova danoga kredita (u pasivi kreditne institucije) u pravilu izdala više "bjanko" mjenica po svakom pojedinom zaključenom poslu. To znači da se HBOR u svakom trenutku može naplatiti za dospelje obveze od kreditne institucije aktivacijom mjenica koje mu je izdala kreditna institucija. Smatra li se da bi u svim tim slučajevima odnosni iznos kreditnog rizika po kreditnom poslu kreditne institucije trebao biti iskazan kao opterećena imovina budući da je banka vjerovniku izdala vlastite mjenice za osiguranje?</p>
Odgovor:	<p>Prema odredbama Uredbe (EU) 2021/451 o izvješćivanju o opterećenoj imovini u obrascima za pregled opterećenja kreditne institucije trebaju razlikovati imovinu upotrijebljenu kao potporu financiranju ili za potrebe kolaterala na datum bilance od imovine koja se može iskoristiti za potrebe potencijalnog financiranja. Znači u prvom je redu cilj dobiti informaciju o imovini kreditne institucije podijeljenoj na opterećenu i neopterećenu imovinu.</p> <p>Budući da se izdana vlastita mjenica kreditne institucije ne smatra imovinom te da je u ovom slučaju ona, a ne imovina kreditne institucije, instrument osiguranja podmirenja obveze te kreditne institucije prema HBOR-u i nema</p>

	<p>direktne povezanosti s plasiranim kreditom kreditne institucije, smatramo da se takvi krediti ne smatraju opterećenom imovinom. Međutim, ako bi iz ugovornih odredbi između HBOR-a i kreditne institucije proizlazilo da je potraživanje kreditne institucije od klijenta (po kreditu) instrument osiguranja primljenih sredstava od HBOR-a (primjerice putem cesije potraživanja), u tom bi se slučaju takav kredit smatrao opterećenom imovinom.</p>
--	---